

Zabiegi Medyczne/Dentystyczne Na Pacjentach, Którzy Nie Są W Stanie Wyrazić Zgody

Osoba odpowiedzialna

Medical/Dental Treatment for Patients Who Cannot Consent - Polish

Dlaczego ważna jest zgoda?

Dyplomowani lekarze i dentyści (lekarze) nie mogą wykonywać zabiegów na pacjencie bez ważnej zgody ze strony pacjenta na wykonanie zabiegu.

Osoba w wieku ponad 18 lat może zgodzić się na zabieg, jeżeli jest w stanie zrozumieć informację lekarza na temat proponowanego zabiegu i może podjąć świadomą decyzję. Jeżeli osoba nie posiada zdolności zrozumienia, wówczas ktoś inny musi podjąć decyzję w jej imieniu.

Kiedy potrzebna jest zgoda?

Zgoda nie jest potrzebna w nagłych przypadkach medycznych lub dentystycznych, gdzie zabieg jest konieczny w celu:

- ratowania życia
- zapobieżenia poważnemu uszkodzeniu zdrowia pacjenta
- zapobieżenia cierpieniu w wyniku silnego bólu lub rozpaczy.

Zgoda nie jest również wymagana, gdy zabieg jest niewielki, jak na przykład:

- wzrokowe zbadanie jamy ustnej pacjenta
- zastosowanie pierwszej pomocy
- podawanie leku na receptę w zaleconych dawkach.

Osoba odpowiedzialna

Jeżeli osoba nie jest w stanie wyrazić zgody na swój zabieg, wówczas lekarz może otrzymać zgodę od "osoby odpowiedzialnej".

Kto może być osobą odpowiedzialną?

Ustawa o opiece prawnej i administracji z 1986 r. zawiera następujący wykaz określający, kto może być osobą odpowiedzialną w następującej kolejności ważności. Osoba ta musi być dostępna i chętna do podejmowania decyzji dotyczących zabiegów medycznych i dentystycznych w imieniu pacjenta:

1. Przedstawiciel powołany przez pacjenta na mocy stałego pełnomocnictwa (w sprawie leczenia).
2. Osoba ustanowiona przez Victorian Civil and Administrative Tribunal (VCAT) dla podejmowania decyzji w sprawie proponowanych zabiegów.
3. Opiekun prawny ustanowiony przez VCAT dla podejmowania decyzji w sprawie zabiegów medycznych/dentystycznych.
4. Stały opiekun prawny powołany przez pacjenta dla podejmowania decyzji w sprawie zabiegów medycznych/dentystycznych.
5. Osoba powołana przez pacjenta na piśmie dla podejmowania decyzji w sprawie zabiegów medycznych/dentystycznych, włącznie z proponowanym zabiegiem.
6. Współmałżonek pacjenta lub partner domowy.
7. Główny opiekun pacjenta, włącznie z opiekunami otrzymującymi zasiłek opiekuńczy z Centrelink, ale wyłączając płatnych opiekunów i usługodawców.
8. Najbliższy krewny pacjenta w wieku ponad 18 lat, w następującej kolejności pierwszeństwa:

- a. syn lub córka
- b. ojciec lub matka
- c. brat lub siostra (w tym adoptowany/a i przyrodni/a)
- d. dziadek lub babka
- e. wnuk lub wnuczka
- f. wuj lub ciotka
- g. siostrzeniec/bratanek lub siostrzenica/bratanica

Uwaga: W przypadku dwojga krewnych tej samej kategorii (na przykład brat i siostra), starsze z nich będzie osobą odpowiedzialną.

Kiedy osoba odpowiedzialna może podjąć decyzję?

Osoba odpowiedzialna może wyrazić zgodę, w sytuacji, gdy pacjent nie jest w stanie udzielić zgody, ponieważ nie może zrozumieć charakteru lub efektu proponowanego zabiegu, lub nie jest w stanie przekazać swojej zgody.

Obowiązki osoby odpowiedzialnej

Osoba odpowiedzialna musi podejmować decyzje, które leżą w najlepszym interesie pacjenta. Znaczy to, że musi uwzględniać następujące kwestie:

- Jakie są życzenia pacjenta?
- Jakie są życzenia rodziny pacjenta?
- Jaki zabieg jest proponowany?

- Czy istnieje jakieś ryzyko?
- Czy są alternatywne sposoby leczenia?
- Jakie są prawdopodobne konsekwencje nie podjęcia zabiegu?

Gdzie osoba odpowiedzialna może zasięgnąć rady?

Osoba odpowiedzialna może skontaktować się ze Służbą Poradniczą OPA pod numerem 1300 309 337. Może ona również wystąpić do VCAT, by otrzymać poradę na temat proponowanego zabiegu medycznego i dentystycznego lub na temat zastosowania swoich uprawnień.

Co się dzieje, jeżeli osoba odpowiedzialna odmówi wyrażenia zgody?

Jeżeli osoba odpowiedzialna odmówi wyrażenia zgody, lekarz nie będzie mógł wykonać zabiegu.

Jeśli lekarz uważa, że zabieg leży w najlepszym interesie pacjenta i chce go wykonać, musi w ciągu trzech dni od odmowy wyrażenia zgody, powiadomić na piśmie osobę odpowiedzialną oraz OPA. Powiadomienie to stwierdza, że osoba odpowiedzialna może wystąpić do VCAT, jeśli chce zapobiec wykonaniu zabiegu.

Jeżeli osoba odpowiedzialna nic nie zrobi, wówczas lekarz może wykonać zabieg. Jeśli osoba odpowiedzialna wystąpi z wnioskiem do VCAT, musi ona wyjaśnić swoje zastrzeżenie co do zabiegu. VCAT zdecyduje wówczas, czy zabieg można będzie wykonać.

Decyzje, których osobie odpowiedzialnej nie wolno jest podejmować

Istnieją pewne ograniczenia uprawnień osoby odpowiedzialnej za wyrażenie zgody.

Jeżeli jest prawdopodobieństwo, że pacjent będzie w stanie udzielić zgody na zabieg w rozsądnym terminie, osoba odpowiedzialna może jedynie wyrazić zgodę na zabieg:

- gdyby nieprzeprowadzenie zabiegu miało spowodować znaczne pogorszenie stanu pacjenta
- gdy zabieg nie jest niezgodny z życzeniem pacjenta.

Osobie odpowiedzialnej nie wolno jest udzielić zgody na następujące specjalne zabiegi:

- takie, które mogą spowodować bezpłodność
- przerwanie ciąży
- usunięcie tkanki w celu przeszczepu.

Zanim którykolwiek z tych specjalnych zabiegów będzie mógł być wykonany, wymagane jest złożenie wniosku do VCAT o wydanie decyzji.

Osobie odpowiedzialnej nie wolno jest odmówić zgody na leczenie w imieniu pacjenta na mocy *Ustawy o leczeniu z 1988 r.* Dodatkowe informacje dostępne są w arkuszu informacyjnym OPA zatytułowanym *Odmowa Zabiegu Medycznego.*

Osobie odpowiedzialnej może nie być wolno podjąć decyzji, kiedy osoba dorosła jest pacjentem przymusowym na mocy *Ustawy o zdrowiu psychicznym z 1986 r.* i nie jest w stanie wyrazić zgody na nie psychiatryczny zabieg medyczny. W takim przypadku Mental Health Act przewiduje listę osób, które mogą wyrazić zgodę, w następującej kolejności ważności:

1. Przedstawiciel powołany przez pacjenta na mocy stałego pełnomocnictwa (w sprawie leczenia)
2. Osoba ustanowiona przez VCAT dla podejmowania decyzji w sprawie proponowanych zabiegów
3. Opiekun prawny ustanowiony przez VCAT dla podejmowania decyzji w sprawie zabiegów medycznych/dentystycznych
4. Stały opiekun prawny powołany przez pacjenta dla podejmowania decyzji w sprawie zabiegów medycznych/dentystycznych
5. Uprawniony psychiatra.

Co się dzieje, jeśli nie ma osoby odpowiedzialnej?

Jeśli lekarz uważa, że zabieg leży w najlepszym interesie pacjenta, ale nie ma osoby odpowiedzialnej, lub nie można jej znaleźć, wówczas lekarz może podjąć się zabiegu na pacjencie. Lekarz musi złożyć formularz zgodnie z paragrafem 42K *Ustawy o opiece prawnej i administracji* w OPA. Formularz wyjaśnia:

- proponowany zabieg
- dlaczego lekarz uważa, że zabieg leży w najlepszym interesie pacjenta
- wysiłki podjęte dla zlokalizowania osoby odpowiedzialnej.

Jeśli wymagania ustawowe zostały spełnione, wówczas można przystąpić do przeprowadzenia zabiegu. Formularz paragrafu 42K otrzymać można odwiedzając stronę internetową www.publicadvocate.vic.gov.au lub dzwoniąc do Służby Poradniczej OPA pod numer 1300 309 337.